
Peiling – Luchtkwaliteit

Rapport – Burgerpanel Best



COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2021/239

Datum

November 2021

Opdrachtgever

Gemeente Best

Auteurs

Suzanne Brookman
Liselot Marée



Introductie

Aanleiding

De gemeente maakt werk van het beperken en voorkomen van de nadelige gezondheidseffecten van luchtverontreiniging. Om hier invulling aan te geven, wordt gewerkt met een programma 'lucht'. Maar in hoeverre zijn inwoners bekend met het programma en de uitgevoerde maatregelen? Wat is het draagvlak voor nieuwe maatregelen en wat zijn suggesties van inwoners zelf? Deze vragen zijn in dit onderzoek aan inwoners van Best gesteld. Hiermee hoopt de gemeente Best nieuwe passende maatregelen te kunnen nemen om de luchtkwaliteit te kunnen bevorderen.

Methode

Voor het onderzoek is het Burgerpanel Best geraadpleegd. Het panel bestaat uit 1.436 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Best die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente. De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. Er is een herinneringsmail gestuurd. De vragenlijst kon worden ingevuld van 30 september tot en met 10 oktober 2021.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd en geslacht. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijke verhoudingen in de bevolking van Best. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Best, wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.



In 2014 is er in Best eerder een meting uitgevoerd omtrent de luchtkwaliteit, wegens andere meetmethoden is een vergelijking met de uitkomsten van het onderzoek uit 2014 niet mogelijk.

Respons

Voor dit onderzoek zijn alle 1.407 panelleden uitgenodigd. 764 leden hebben de vragenlijst ingevuld, dit is een respons van 54 procent. Dit is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

In de rapportage worden in de blauwgroene kaders (significante) verschillen beschreven op basis van leeftijd en wijk. Wijken en leeftijdsgroepen met te kleine aantallen wordt op wijk- en leeftijdsniveau geen uitspraak over gedaan. Wel worden deze aantallen meegenomen in het totaaloordeel.

In onderstaande tabel staat de ongewogen respons uitgesplitst naar wijk, geslacht en leeftijd.

Tabel 1 - Respons naar wijk

Wijk	Aantal	%
Centrum*	29	4%
Salderes	83	11%
Hoge Akker*	23	3%
Speelheide*	39	5%
De Leeuwerik*	30	4%
Naastenbest	75	10%
Wilhelminadorp	56	8%
Kantonnier*	30	4%
Batadorp*	13	1%
Heuveleind	79	10%
Heivelden	82	10%
Vilawijk*	10	1%
't Zand*	3	0%
Breeven*	3	1%
Buitengebied*	35	5%
Dijkstraten*	9	1%
Steegsche Velden*	6	1%
Onbekend	158	21%
totaal	764	100%

**Vanwege de lage aantallen is het niet mogelijk om voor deze wijken uitspraken te doen op wijkniveau. De antwoorden uit deze wijken zijn wel meegenomen wanneer het over het totaalbeeld gaat in het onderzoek.*

Tabel 2 - Respons naar geslacht

Geslacht	Aantal	%
Man	500	65%
Vrouw	264	35%
Totaal	764	100%

Tabel 3 - Respons naar leeftijd

Leeftijd	Aantal	%
18 t/m 34 jaar*	28	4%
35 t/m 49 jaar	123	16%
50 t/m 64 jaar	300	39%
65+	313	41%
Totaal	764	100%

**Vanwege de lage aantallen is het niet mogelijk om voor deze leeftijdsgroep uitspraken te doen op leeftijdsniveau. De antwoorden van deze leeftijdsgroep zijn wel meegenomen wanneer het over het totaalbeeld gaat in het onderzoek.*

Belangrijkste uitkomsten

Enige zorgen over de luchtkwaliteit

Bijna negen op de tien inwoners van de gemeente Best vindt aandacht voor luchtkwaliteit belangrijk. Net iets meer dan twee op de vijf maakt zich hier enige zorgen over, terwijl een derde zich niet zo veel zorgen maakt over de luchtkwaliteit. Met name 65-plussers maken zich veel zorgen over de luchtkwaliteit.

Op de vraag of volgens inwoners de lucht in de gemeente Best sinds 2014 schoner is geworden, antwoord bijna drie op de tien dat ze de lucht nu minder schoon vinden, 16 procent vindt de lucht even schoon en 35 procent weet niet of ze de lucht nu schoner vinden dan in 2014.

Inwoners zijn bekend met het plaatsen van laadpalen voor elektrische voertuigen

Wanneer inwoners een elftal gemeentelijke acties voorgelegd kregen met de vraag welke ze kenden, gaven bijna negen op de tien inwoners aan bekend te zijn met het plaatsen van laadpalen voor elektrische voertuigen. Net iets meer dan de helft wist dat enkele straten minder autovriendelijk zijn gemaakt (53%).

Voor ongeveer twee op de vijf werken de gemeentelijke acties niet stimulerend om extra maatregelen te nemen voor een betere luchtkwaliteit. Dit komt doordat ze al maatregelen namen.

Inwoners verplaatsen zich vaker te voet, per fiets of met het openbaar vervoer

Net iets minder dan de helft van de inwoners laat steeds vaker de auto staan om zich te voet, per fiets of met het openbaar vervoer te verplaatsen. Net iets meer dan een kwart van de inwoners doet dit soms en 14 procent wil dit gaan doen.

Net iets meer dan acht op de tien inwoners wil geen auto met anderen delen. Wel wil 38 procent een schone auto kopen en heeft een kwart dit al gedaan.

Twee op de vijf inwoners neemt al minder snel het vliegtuig voor vakantie-reizen, terwijl een derde dit wil doen om een eigen bijdrage te leveren aan een betere luchtkwaliteit.



Belangrijkste uitkomsten

Veel inwoners stoken thuis geen hout

Zeven op de tien inwoners stookt geen hout thuis. Wanneer inwoners wel stoken, gebeurt dit vooral in een tuinhaard of vuurkorf (16%).

Inwoners onder de 50 jaar stoken het vaakst in een tuinhaard of vuurkorf. Acht op de tien inwoners van Heivelden, Heuveleind en Salderes stoken geen hout. Dit is hoger dan in andere delen van de gemeente.

Wanneer er hout gestookt wordt, doen veel inwoners dit voor zowel de gezelligheid alsook om te verwarmen (13%). Ongeveer 12 procent stookt alleen voor de gezelligheid.

Ongeveer acht op de tien inwoners is onbekend met de stookwijzer.

Groot gedeelte ervaart geen rookoverlast

Zes op de tien inwoners van de gemeente Best ervaart geen rookoverlast. Inwoners die wel overlast ervaren, hebben hier vooral in enige mate last van (22%).

Ongeveer een kwart van de inwoners ervaart in de lente en zomer rookoverlast vanwege de barbecues en vuurkorfen. Een op de vijf ervaart in de herfst en winter rookoverlast, omdat mensen dan hout stoken voor warmte.

Veel inwoners (zeer) positief tegenover maatregelen om houtstook te verminderen

Ongeveer 56 procent van de inwoners staan positief tegenover de maatregelen om de overlast van houtstook te verminderen. Met name inwoners van Heivelden en Heuveleind staan het meest positief tegenover deze maatregelen.

Burgers willen meer informatie

Aan inwoners is ten slotte gevraagd of zij zelf nog andere voorstellen hadden om de luchtkwaliteit te verbeteren. Meer informatievoorziening omtrent luchtkwaliteit en het plaatsen van een filter bij een openhaard, mogelijkheden tot elektrische auto's en betere groenvoorzieningen zijn voorstellen van burgers waar ze hopen dat de gemeente iets mee kan.

Inwoners erkennen daarnaast dat de luchtproblematiek groter is dan de gemeente. Problemen veroorzaakt door Eindhoven airport, agrarische sector en de nabij gelegen snelweg zijn vervuilers waar de gemeente niet veel tegen kan doen.



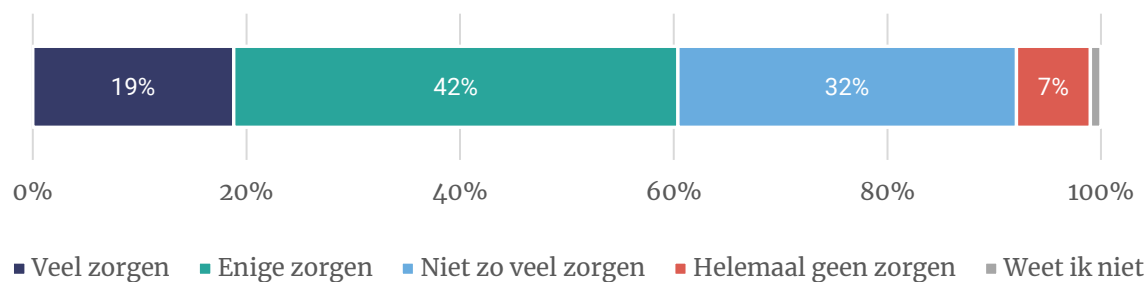
Wat vinden inwoners van de luchtkwaliteit

Aandacht voor luchtkwaliteit belangrijk

De gemeente Best probeert luchtverontreiniging binnen de gemeente te beperken en voorkomen. Bijna negen op de tien inwoners van de gemeente Best geeft aan aandacht voor luchtkwaliteit belangrijk te vinden. Daarbij maakt bijna één op de vijf inwoners zich veel zorgen en 42 procent zich enige zorgen over de luchtkwaliteit, vier op de tien inwoners maken zich niet zo veel tot helemaal geen zorgen.

Figuur 1 – In hoeverre maakt u zich zorgen over de luchtkwaliteit in de gemeente Best?

Basis: alle inwoners, n=764

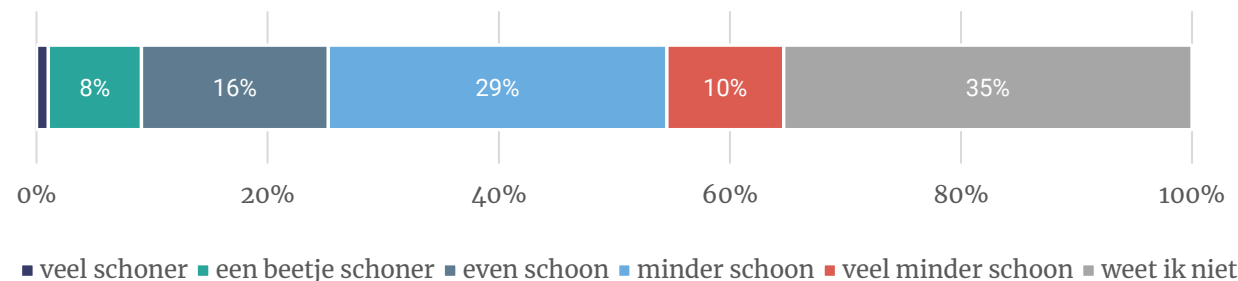


Bijna drie op de tien inwoners vindt de lucht sinds 2014 minder schoon

Sinds 2014 heeft de gemeente Best aandacht besteed aan de luchtkwaliteit. Drie op de tien inwoners vindt de lucht echter nu minder schoon sinds 2014. Een deel van de inwoners weet niet of ze de lucht nu schoner of minder schoon vinden ten opzichte van 2014 (35%).

Figuur 2 – Is naar uw mening de lucht in de gemeente Best sinds 2014 schoner of minder schoon geworden?

Basis: alle inwoners, n=764



94 procent van de 65-plussers vindt aandacht voor luchtkwaliteit erg belangrijk. Zij maken zich in vergelijking met andere leeftijdsgroepen vaker veel zorgen over de luchtkwaliteit (22%). De inwoners tussen de 35 en 64 jaar zijn verdeeld tussen enige zorgen en niet zo veel zorgen over de luchtkwaliteit.



Bekendheid gemeentelijke acties



Meerderheid van de inwoners bekend met het plaatsen van elektrische laadpalen
Wij vroegen inwoners of zij bekend waren met enkele maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Er is één maatregel die bijna alle inwoners kennen, namelijk 'het plaatsen van laadpalen voor elektrische voertuigen' (87%). 'Enkele straten minder autovriendelijk maken' kent net iets meer dan de helft van de inwoners (53%). Het 'gebruik van schonere huisvuilwagens die rijden op aardgas of waterstof' en 'maatregelen ter bevordering van het fietsverkeer' zijn bij net iets minder dan de helft van de inwoners bekend (beide 49%).

Bijna de helft van de 65-plussers is bekend met het meten van de lokale luchtkwaliteit, terwijl ongeveer een derde van de andere leeftijdsgroepen bekend is met deze maatregel.

Van de wijk Salderes is ongeveer de helft van de inwoners bekend met het meten van de lokale luchtkwaliteit (52%) en vier op de tien bekend met de actie 'winkel op de fiets'.

Figuur 3 – De gemeente heeft een aantal acties ondernomen op het gebied van luchtkwaliteit. Welke kent u?

Basis: alle inwoners, n=764



Stimuleren gemeentelijke acties?

Vier op de tien inwoners nam al maatregelen voor betere luchtkwaliteit

Op de vraag of de door de gemeente genomen acties de inwoners ook gestimuleerd hebben om een extra bijdrage te leveren aan een betere luchtkwaliteit,

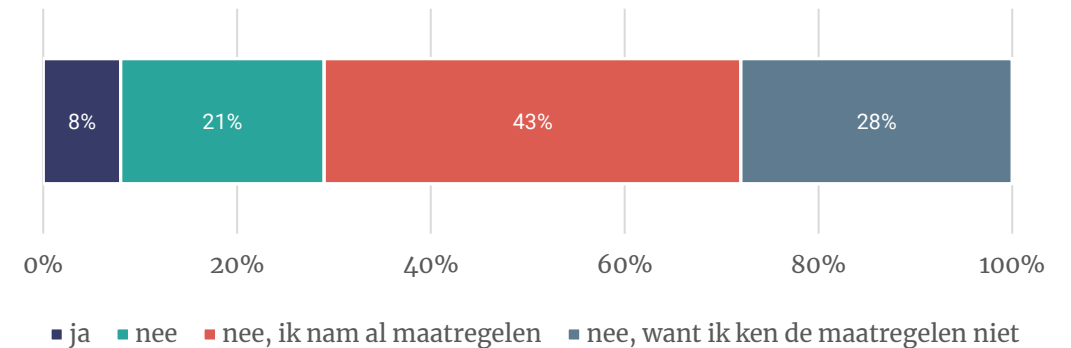
De gemeente is benieuwd of de door hen genomen acties inwoners hebben gestimuleerd om een extra bijdrage te leveren aan een betere luchtkwaliteit. Voor 43 procent van de inwoners gold dit niet, zij namen zelf al maatregelen. Net iets meer dan een kwart is niet extra gestimuleerd omdat ze de maatregelen niet kenden, terwijl 21 procent überhaupt niet extra gestimuleerd is.

Slechts een klein deel van de inwoners voelt zich wel door de maatregelen gestimuleerd om een extra bijdrage te leveren aan een betere luchtkwaliteit (8%).

Voor 16 procent van de 65-plussers werken de acties van de gemeente stimulerend om een extra bijdrage te leveren aan een betere luchtkwaliteit. Dit geldt ook voor acht procent van de 50 tot en met 64 jarigen en voor zes procent van de 35 tot en met de 49 jarigen.

Figuur 4 – Hebben de door de gemeente genomen acties u gestimuleerd om ook een extra bijdrage te leveren aan een betere luchtkwaliteit?

Basis: alle inwoners, n=764



Eigen bijdrage voor een schonere lucht

Inwoners verplaatsen zich vaker te voet, per fiets of met het openbaar vervoer

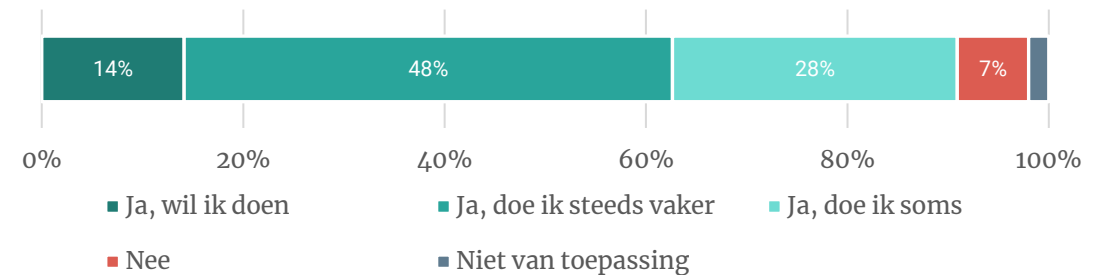
Het grootste deel van de inwoners laat steeds vaker de auto staan en verplaatst zich te voet, per fiets of met het openbaar vervoer (48%), 14 procent wil dit gaan doen en 28 procent van de inwoners doet het soms.

Als het gaat om een eigen bijdrage leveren aan een schonere lucht, willen inwoners het minst graag een auto delen met anderen. Net iets meer dan acht op de tien inwoners wil geen auto delen.

Onder 65-plussers laat 55 procent steeds vaker de auto staan en verplaatst zich te voet, per fiets of met het openbaar vervoer. Eén op de vijf 35 tot en met 49 jarigen wil de auto vaker later staan.

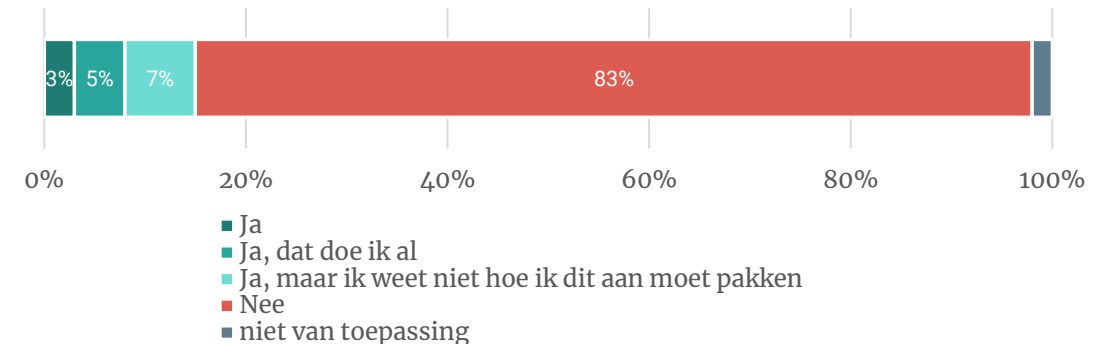
Figuur 5 – De auto te laten staan en te voet, per fiets of met het openbaar vervoer te gaan?

Basis: alle inwoners, n=764



Figuur 6 – Een auto met anderen delen?

Basis: alle inwoners, n=764



Eigen bijdrage voor een schonere lucht

Een kwart van de inwoners heeft al een schone auto

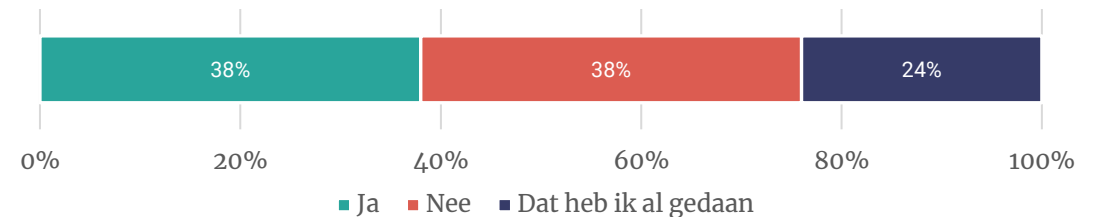
De inwoners zijn verdeeld of ze een schonere auto willen kopen om een bijdrage te leveren aan betere luchtkwaliteit. Bijna twee op de vijf zou dit wel willen, terwijl een even groot deel niet een schonere auto wil kopen. Een kwart heeft al een schone auto

Vier op de tien inwoners neemt al minder snel het vliegtuig voor vakantie-reizen. Ongeveer één derde wil dit wel. Slechts een kwart van de inwoners is dit niet van plan om te doen.

Een kwart van de inwoners tussen de 35 en 49 jaar oud wil minder snel het vliegtuig nemen. Dit is lager dan bij de andere leeftijdsgroepen. Bijna vier op de tien inwoners van de 50 tot en met 64 jarigen en 44 procent van de 65-plussers is van plan minder snel het vliegtuig te pakken voor vakantie-reizen. Onder 35 tot en met 49 jarigen neemt 46 procent al minder vaak het vliegtuig.

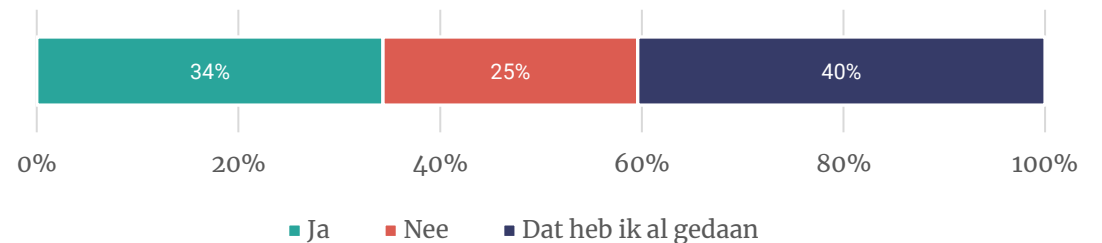
Figuur 7 – Een schonere auto te kopen?

Basis: alle inwoners met een rijbewijs, n=745



Figuur 8 – Minder snel het vliegtuig te pakken voor vakantie-reizen?

Basis: alle inwoners, n=764



Thuis hout stoken



Groot gedeelte van de inwoners stookt geen hout

Om de lucht in de omgeving van de gemeente Best te verschoonen, is het interessant om te weten in hoeverre inwoners zelf thuis hout stoken.

Het grootste gedeelte van de inwoners stookt geen hout (70%). Inwoners die wel hout stoken, doen dit meestal in een tuinhaard of vuurkorf (16%). Eén op de tien stookt hout met een houtkachel.

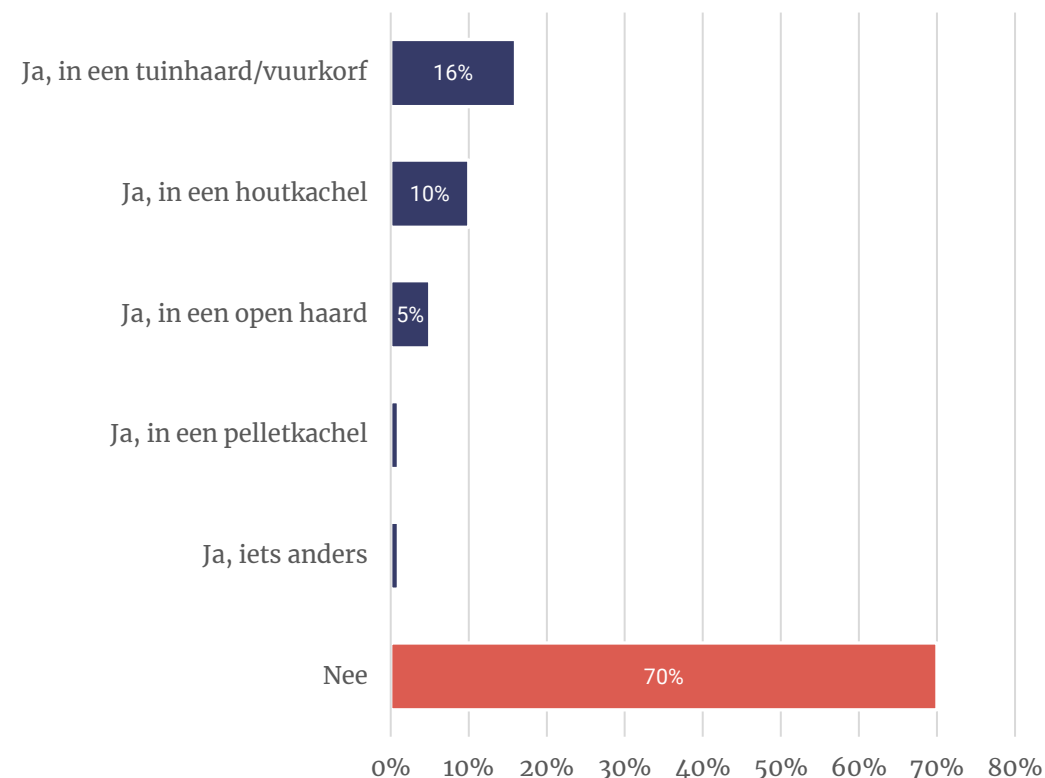
Acht op de tien van de van de 65-plussers zeggen thuis geen hout te stoken. Inwoners onder de 50 stoken naar verhouding vaker dan anderen in een tuinhaard of vuurkorf.

Ongeveer acht op de tien inwoners van Heivelden, Heuveleind en Salderes stoken niet. Dit is een groter aandeel dan in andere gebieden van de gemeente.

In de wijken Batadorp, de Leeuwerik, Steegsche velden en villawijk stookt men vaker hout dan in andere wijken van Best. Op welke manier ze hout stoken, varieert (in een tuinhaard/vuurkorf, houtkachel, open haard, pelletkachel of iets anders). In de wijk Hoge Akker ervaart men vaker rookoverlast dan andere inwoners (65%). Omdat de aantallen inwoners per wijk in de steekproef te klein zijn, moeten de uitkomsten als indicatief worden gezien.

Figuur 9 – Stookt u thuis wel eens hout?

Basis: alle inwoners, n=764



Waarom stoken inwoners?

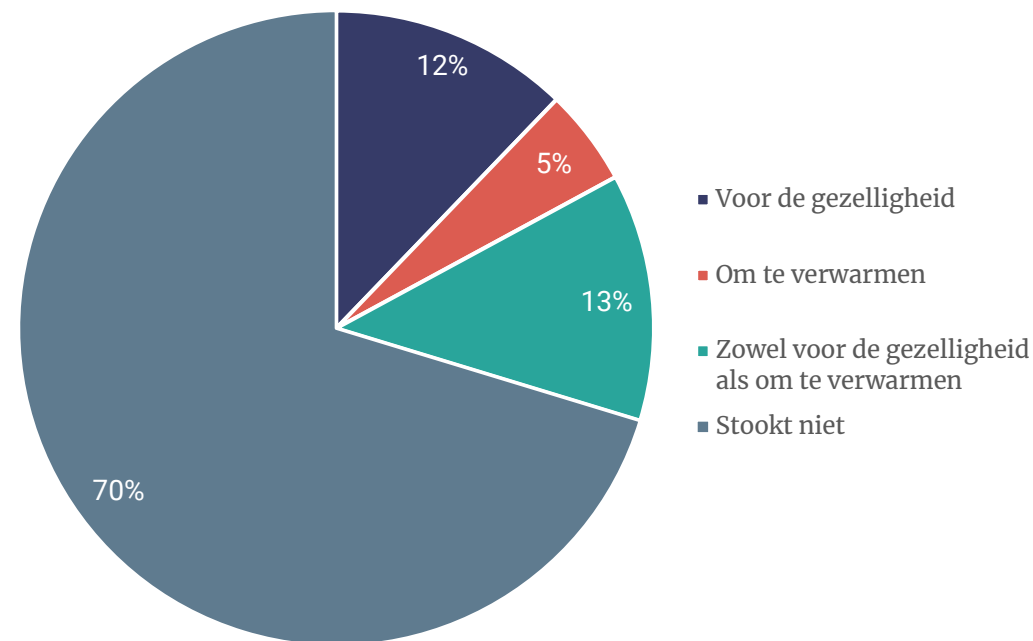
Stoken gebeurt voor de gezelligheid én om te verwarmen

Van de inwoners stookt 70 procent niet. Wanneer inwoners wel stoken, doet 13 procent dit zowel voor de gezelligheid en om te verwarmen. Een ongeveer even groot aandeel stookt alleen voor de gezelligheid (12%). Slechts 5 procent stookt alleen met het doel om te verwarmen.

Het stoken van een vuurtje kan gezellig zijn, maar ook schadelijk voor gezondheid én milieu. Daarom wordt mensen aangeraden om eerst de stookwijzer te raadplegen wanneer het wel of niet verstandig is om hout te stoken. In de gemeente Best is vier van de vijf inwoners onbekend met de stookwijzer.

Figuur 10 – Stookt u voor de gezelligheid of echt als verwarming?

Basis: alle inwoners, n=764



Rookoverlast

Zes op de tien ervaart geen rookoverlast,

Aan inwoners is de vraag voorgelegd of ze overlast ervaren van het stoken van hout en/of barbecue. Bijna twee op de drie inwoners ervaart geen overlast (63%). Wanneer inwoners wel overlast ervaren, is dit vaak in enige mate (22%). Bijna acht procent ervaart veel rookoverlast.

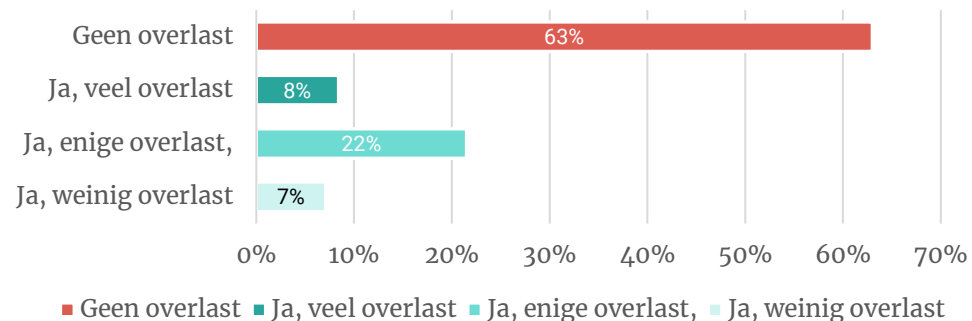
Ongeveer een kwart ervaart rookoverlast in de lente en zomer vanwege barbecues en vuurkorven. In de herfst en winter ervaart 21 procent van de mensen overlast van houtstook voor de warmte.

65-plussers ervaren het vaakst enige rookoverlast van het stoken van hout of de barbecue (26%).

65-plussers ervaren de meeste rookoverlast in de herfst en winter (28%), terwijl 35 tot en met 49 jarigen (26%) de meeste overlast in de lente en zomer ervaren.

Figuur 11 – In welke mate ervaart u rookoverlast van het stoken van hout en/of barbecue?

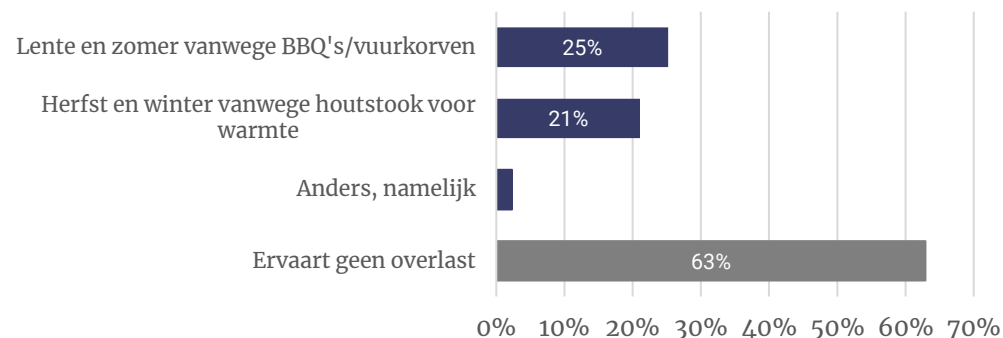
Basis: alle inwoners, n=764



Figuur 12 – In welk seizoen ervaart u de meeste overlast?

Basis: alle inwoners, n=764

Meerdere antwoorden mogelijk



Maatregelen om overlast houtstook te verminderen

Inwoners zijn positief over maatregelen om overlast van houtstook te verminderen

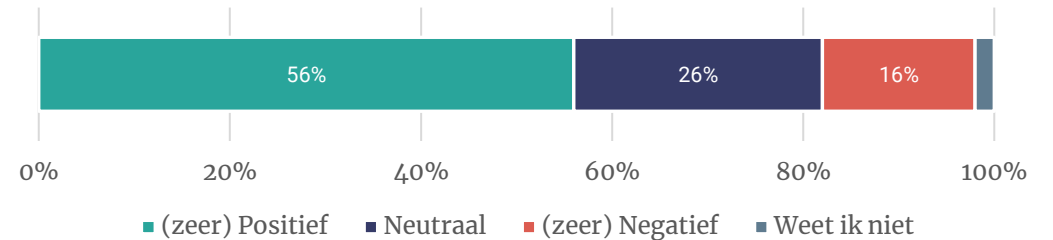
De gemeente Best wil de komende periode maatregelen nemen om overlast van houtstook te verminderen. Maatregelen die daarvoor genomen kunnen worden zijn bijvoorbeeld het creëren van bewustwording (m.b.v. communicatie) en/of het aanpakken van overlast door handhaving. Iets meer dan de helft van de inwoners staat (zeer) positief tegenover maatregelen om overlast van houtstook te verminderen. Een kwart is neutraal.

Met name inwoners die niet stoken, staan (zeer) positief tegenover de maatregelen (68%). Inwoners die in een pelletkachel stoken, zijn vaker (zeer) negatief (55%).

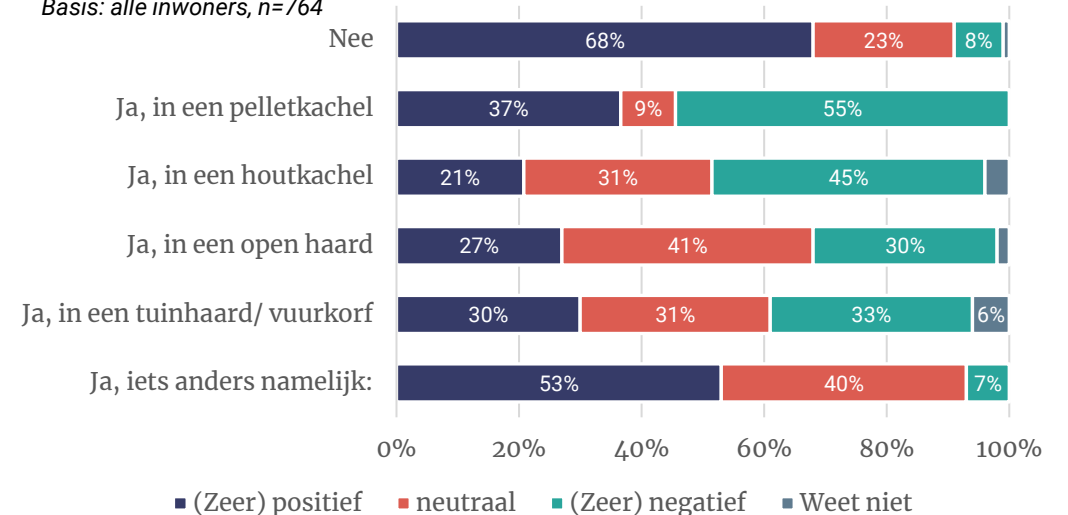
Inwoners van Heivelden en Heuveleind staan het meest positief tegenover maatregelen om overlast van houtstook te verminderen (resp. 72% en 69%).

De helft van de inwoners die ouder zijn dan 35 jaar staan (zeer) positief tegenover maatregelen om overlast van houtstook te verminderen. Inwoners tussen de 18 en 34 jaar zijn hier meer over verdeeld. Ongeveer een derde is (zeer) positief, 36 procent is neutraal en een kwart is (zeer) negatief over eventuele maatregelen.

Figuur 13 – Hoe staat u tegenover maatregelen om overlast van houtstook te verminderen?
Basis: alle inwoners, n=764



Figuur 13 – Hoe staan mensen die wel of geen hout stoken tegenover maatregelen om overlast van houtstook te verminderen?
Basis: alle inwoners, n=764



Andere voorstellen van burgers



Informeert en motiveert inwoners

De gemeente Best heeft zelf initiatieven genomen om de luchtkwaliteit in de gemeente te verbeteren, maar waar zien inwoners zelf kansen liggen?

Inwoners herkennen dat het probleem van luchtvervuiling groter is dan de gemeente. Problemen door Eindhoven airport, de agrarische sector en de nabijgelegen snelweg zijn veelvuldig genoemd. Inwoners zien in dat de gemeente hier niet alles aan kan doen, maar hopen dat de gemeente goede afspraken met onder andere Eindhoven kan maken om dit probleem aan te pakken.

Inwoners hebben daarnaast nog ideeën waar ze hopen dat de gemeente wel wat mee kan. Extra groenvoorziening en meer mogelijkheden tot elektrische auto's en grasmaaiers lijken inwoners wel interessant. Meer informatievoorziening omtrent luchtkwaliteit, aandacht voor fijnstof en een filter plaatsen bij de openhaard of houtkachel vinden inwoners ook suggesties waar ze hopen dat de gemeente iets mee kan.

“Mogelijkheden om filter te plaatsen bij open haard / houtkachel.”

“Beter informeren over de luchtkwaliteit.”

“Auto laten staan voor kleine ritten zoals in de gemeente zelf, kinderen op de fiets naar school verplichten ipv met de auto brengen.”

“Best is gelegen tussen diverse snelwegen. Best is gelegen tussen diverse grote industriegebieden. Men kan niet regelen dat de wind de vervuilde lucht een andere kant op waait.”

“Meer aandacht voor fijnstof.”

“Meer publiceren over de actuele luchtkwaliteit en wat het voor de luchtkwaliteit doet als bijvoorbeeld de helft van de inwoners van Best de fiets pakt om ... te doen.”

“Houtstookcursus: Stoken op de Zwitserse manier (veel betere verbranding, veel minder fijnstof).”



Peiling – Luchtkwaliteit

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl